

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет фізичний
Кафедра астрофізики

Затверджено

На засіданні кафедри астрофізики
факультету фізичного
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри

Богдан МЕЛЕХ

Силабус з навчальної дисципліни
«Програмування в середовищі Linux»,
що викладається в межах ОПП
“Комп’ютерні технології в прикладній фізиці”
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 105 Прикладна фізика та наноматеріали

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Програмування в середовищі Linux
Адреса викладання дисципліни	вул. Кирила і Мефодія 8, 79005, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	фізичний факультет, кафедра астрофізики
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки 105 Прикладна фізика та наноматеріали
Викладачі дисципліни	Лекції та лабораторні заняття проводить канд. фіз.-мат. наук, доц. Кошмак Ігор Олександрович
Контактна інформація викладачів	ihor.koshmak@lnu.edu.ua https://physics.lnu.edu.ua/employee/koshmak-igor-oleksandrovych
Консультації по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій та лабораторних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн консультації з використанням засобів <i>Microsoft Teams</i> .
Сторінка дисципліни	https://physics.lnu.edu.ua/course/prohramuvannya-v-seredovyschi-linux-ktpf
Інформація про дисципліну	Дисципліна “Програмування в середовищі Linux” є вибірковою дисципліною для підготовки бакалавра зі спеціальності 105 “Прикладна фізика та наноматеріали”, яка викладається у 6 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна “Програмування в середовищі Linux” створена для формування обізнаності з вільним програмним забезпеченням. Ця дисципліна розрахована на початківців, які не мають досвіду роботи в ОС Linux та є, по суті, знайомством із даною операційною системою. Разом з тим, розглянуто програмне забезпечення, яке може бути використане для наукової роботи здобувачів вищої освіти. З цією метою вибрано програмне забезпечення природничого спрямування. Окрім того, здобувачі освіти ознайомляться із методами розробки та написання програм на мовах C, C++ та Python.
Мета та цілі дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення студентів з основами роботи в Unix-подібних операційних системах. 2. Навчання методам розробки та написання програм на мовах високого рівня та їх компіляції. 3. Формування у майбутніх фахівців стійких знань та основних понять для роботи в операційній системі Linux, які вони повинні використовувати під час подальшого навчання, а також на практиці в своїй роботі.
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Matthew Python LINUX FOR BEGINNERS, 2020. 2. Dylan Mach LINUX Command-Line for Beginners, 2019. 3. Ahmed AlKabary Learn Linux Quickly. BIRMINGHAM — MUMBAI: Packt Publishing, 2020. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Naba Barkakati Linux ® All-in-One Desk Reference For Dummies, ® 2nd Edition. Indianapolis, Indiana: Wiley Publishing, Inc., 2006. 2. Bill Ball Sams Teach Yourself Linux ® in 24 Hours, Second Edition. Indianapolis, Indiana: Sams Publishing, 1999.

	<p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Linux for beginners. Guide https://www.bdmpublications.com/ 2. Linux Documentation https://linux.die.net/ 3. Linux Documentation Project Guides https://tldp.org/guides.html 4. GNU Scientific Library https://www.gnu.org/software/gsl/doc/latex/gsl-ref.pdf 5. A Byte of Python https://python.swaroopch.com/ 6. Python for Everybody https://www.py4e.com/ 7. W3School https://www.w3schools.com/python/default.asp 8. Anaconda Documentation https://docs.anaconda.com/anaconda/user-guide/getting-started/
Тривалість курсу	один семестр
Обсяг курсу	90 годин, з яких 48 години аудиторних занять, з них 16 години лекцій та 32 годин лабораторних занять, а також 42 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Знати: основи політики безпеки в ОС Linux; правила роботи з файловою системою; основи безпеки під час використання комп'ютерних мереж; формати представлення даних; синтаксис, типи даних, керуючі структури мов C/C++ та Python.</p> <p>Вміти: користуватися ПК на якому встановлено ОС Linux; створювати та редагувати текстові та графічні файли; виконувати розрахунки та візуалізації засобами пакетів gnuplot, LaTeX та ін.; розробляти власні програми на мовах програмування C/C++ та Python.</p>
Ключові слова	Вільне програмне забезпечення, Linux, C/C++, Python.
Формат курсу	Очний
	проведення лекцій, лабораторних занять та консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Наведено у табл.1
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення дисципліни необхідні базові знання комп'ютера та будь-якої мови програмування.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання дисципліни	Презентації, лекції, опитування, дискусія, лабораторні роботи.
Необхідне обладнання	Лекційний курс передбачає використання демонстраційного експерименту, технічних засобів навчання, комп'ютерних проекторів. Виконання лабораторних робіт передбачає використання комп'ютерної техніки (програмування, розрахунки, візуалізація результатів та їх аналіз).
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 2 тестові модулі по 26 балів (загалом 52 балів), 2) лабораторні роботи: №1-№16 по 3 бали за кожен (загалом 48 балів). <p>Підсумкова максимальна кількість балів — 100.</p> <p><i>Шкала оцінювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 бали – студент самостійно виконує завдання лабораторної роботи та повністю володіє матеріалом; • 2 бали – студент виконує завдання лабораторної роботи з допомогою викладача та добре володіє матеріалом, є незначні помилки;

	<ul style="list-style-type: none"> • 1 бал – студент виконує завдання лабораторної роботи з допомогою викладача та частково володіє матеріалом; • 0 балів – студент не спроможний самостійно виконувати завдання лабораторної роботи. <p>Академічна доброчесність здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій чи усній роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції та лабораторні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Усю література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надано викладачами виключно в освітніх цілях без права її передавання третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на лабораторних заняттях та поточному тестуванні. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Додаткові бали можна отримати за результатами неформального та/або інформального навчання по тематиці даного курсу. Визнання та зарахування результатів такого навчання відбувається у відповідності до наданих документів про неформальне та/або інформальне навчання.</p> <p>Жодні форми академічної недоброчесності не толеруються.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Таблиця 1

Схема курсу «Програмування в середовищі Linux»

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
1,2	Вільне програмне забезпечення. GNU/Linux. Політика керування користувачами в Linux. Література: Б. — 1-3 ; Д. — 1,2.	Лекції — 2 год., лабор. роботи – 4 год., самостійна робота – 4 год.	2 тижні
3,4	Середовище виконання команд в Linux. Командні оболонки. Bash. Операції з файлами в Linux. Література: Б. — 1-3 ; Д. — 1,2.	Лекція – 2 год., лабор. роботи – 4 год., самостійна робота – 4 год.	2 тижні

5,6	Процеси та завдання в Linux. Віддалений доступ в Linux. SSH. Література: Б. — 1-3 ; Д. — 1,2.	Лекції – 2 год., лабор. роботи – 4 год., самостійна робота – 4 год.	2 тижні
7,8	Побудова наукової графіки за допомогою matplotlib. Література: Б. — 1-3 ; Д. — 1,2.	Лекції – 2 год., лабор. роботи — 4 год., самостійна робота – 4 год.	2 тижні
9,10	Написання наукових статей за допомогою LaTeX. Література: Б. — 1-3 ; Д. — 1,2.	Лекції – 2 год., лабор. роботи – 4 год., самостійна робота – 4 год.	2 тижні
11,12	Мова програмування C. Кросплатформовий набір інструментів для створення графічних інтерфейсів користувача GTK. Література: Б. — 1-3 ; Д. — 1,2.	Лекції – 2 год., лабор. роботи – 4 год., самостійна робота – 7 год.	2 тижні
13,14	Мова програмування C++. Кросплатформовий інструментарій розробки програмного забезпечення Qt. Література: Б. — 1-3 ; Д. — 1,2.	Лекції – 2 год., лабор. роботи – 4 год., самостійна робота – 7 год.	2 тижні
15,16	Мова програмування Python. Використання середовища Anaconda. Література: Б. — 1-3 ; Д. — 1,2.	Лекції – 2 год., лабор. роботи – 4 год., самостійна робота – 8 год.	2 тижні